

“Філософія науки”

Екзаменаційні питання

1. Роль науки в сучасному суспільстві і апологія філософії науки.
2. Історична і предметна складність, плюралізм науки і проблема визначення її універсальних характеристик.
3. Особливості наукового знання в порівнянні з практичним і міфологічним.
4. Наука як пізнавальна діяльність.
5. Наука як соціальний інститут
6. Класифікація форм знання і пізнання світу.
7. Протонаука цивілізацій Стародавнього сходу. Чому логіка і математика східних цивілізацій не мали універсального характеру.
8. В чому специфіка трансляції математичного знання в східних цивілізаціях в порівнянні з ст. Грецією.
9. Історичні і соціальні передумови виникнення науки.
10. Становлення античного полісу і генезис перших форм теоретичного мислення.
11. Особливості науки стародавніх греків.
12. Поняття наукової раціональності, експлікації онтологічних і гносеологічних аспектів наукової раціональності науки класичного періоду.
13. Зміни предметного поля науки і обмеженість класичної раціональності на некласичному етапі її розвитку.
14. Особливості некласичної раціональності.
15. Постнекласична наука – особливості предмету, методу і світогляду.
16. Історична зміна типів наукової раціональності: класична, некласична, постнекласична наука.
17. Зміни об’єктів пізнання в процесі переходу науки від класичної до постнекласичної.
18. Аналіз основних механізмів (еволюція і революція) в розвитку наукових знань. Поняття наукової революції та його евристичне значення.
19. Накопичення наукового знання та його концептуальне осмислення. Кумулятивізм і антикумулятивізм.
20. Дилема екстерналізму та інтерналізму в розумінні причин і механізмів розвитку науки.
21. Карл Поппер і проблема демаркації. Принцип фальсифікації
22. Концепція дослідницьких програм І.Лакатоса.
23. Структура емпіричного знання.
24. Структура наукової теорії.
25. Наукове спостереження.

26. Вимірювання.
27. Експеримент.
28. Гносеологічна функція приладів в емпіричному дослідженні.
29. Ідеалізація як метод теоретичного пізнання. Особливості створення і функціонування ідеальних об'єктів. Онтологічний статус ідеальних об'єктів.
30. Формалізація.
31. Математичне моделювання.
32. Виникнення науки сучасного типу та її інституалізація у 16-18 ст. у Європі.
33. Класичний період в розвитку науки. Оформлення дисциплінарної структури.
34. Зміни організації, структури науки, місця в суспільстві в процесі перетворення науки в безпосередню продуктивну силу.
35. Особливості форм спілкування в науковому співтоваристві і трансляції знань. Інтелектуальні мережі їх організація та призначення.
36. Принципи і імперативи обов'язкові для діяльності науковця і функціонування наукового співтовариства запропоновані Р. Мертоном.
37. Соціальні умови інтелектуальної творчості (концепція Р. Коллінза).
38. Історичні форми наукової картини світу.
39. Функції наукової картини світу (картина світу як онтологія, як форма систематизації знання, як дослідницька програма).
40. Особливості сучасної наукової картини світу.